

[Korsgaard.]

sin plads i utide, skal have 4 uger til at ryddeliggøre huset. Jeg nævnte i 1943, at jeg syntes, det er for lang en tid, hvis en mand forlader sin plads i utide, og jeg synes stadig, det er for lang en tid. De almindelige gårde, der kun har een arbejderbolig, er nu engang meget dårligt stillede, hvis den mand, der bebor denne bolig, fodermester eller hvad han er, pludselig får lyst til at forlade sin plads og forlader pladsen i utide. Jeg synes, det er for lang tid, han får til at ryddeliggøre huset, og jeg vil gerne, at man i udvalget tænker på, om der ikke her kan gennemføres en ændring, så at den mand, der forlader sin plads i utide, får pligt til at ryddeliggøre huset i kortere tid end de 4 uger, der her er givet ham som frist.

Jeg håber på, at den højtærede minister allerede nu vil svare på nogle af de spørgsmål, jeg har stillet, og jeg håber, at spørgsmålene vil blive drøftet, når lovforslaget bliver behandlet i udvalget.

Oluf Johansen: Hvis man sammenligner tiden nu efter krigen med tiden efter forrige krig, kan det ikke nægtes, at man på det udstykningsmæssige område dengang var længere fremme, var mere forberedt til at hindre en standsning af udstykningen, end man er nu efter denne krig. Allerede i 1919, året efter freden, var den gennemgribende lovgivning, der byggede på lensloven, en kendsgerning, og et meget frugtbart udstykningsarbejde kunne allerede da igangsættes. Nu er der gået et spand af år siden 1945, og vi har kun gennem de vedtagne love fra sidste samling fået fastlagt rammerne for en kommende udstykning. Forkøbsrettens princip står umiddelbart foran sin praktisering, men jeg har lov til at sige, at det er ikke foregået i den fart, som vi fra det radikale venstres side havde kunnet ønske. Tidligt, ja, allerede under besættelsen, fremsatte vi fra vort partis side forslag til en kommende jordlovgivning. Vi har med bekymring set, at årene er gået, uden at vi har kunnet give dansk landbo ungdom en rimelig hjælp og støtte til starten af eget hjem og virkeplads på den danske jord, ligesom de indeklemt husmænd stadig har måttet vente. Selvom vi ikke som i 1919 har haft en samlet jordreserve at knytte til udstykningen, har vi nu forkøbsretten, som det må ligge i statens jordlovsudvalgs hånd at udnytte, og gennem vedtagelsen af de „små“ jordlove, som nu foreligger til behandling, får vi den stærke begrænsning i den enkeltes ret til at eje de mange ejen-

domme. De store jordbesiddere bør tjene udstykningen. Det er de store jordbesiddelser, der ligger inde med den jordreserve, som er nødvendig til fremme af en kommende udstykning. Det er her tampen brænder, det er her kampen skal stå, ja, det er her, vi skal se, om vi i det kommende udvalg kan finde hinanden og få tilvejebragt en løsning med den bredest mulige tilslutning. For mit partis skyld behøvede man ikke denne forhandling, vi er klar til at vedtage loven i den skikkelse, den har fået i folketetinget, men vi er rede til at gå ind i forhandlingen og fortsætter gerne udvalgsdrøftelserne fra i sommer. Jeg ønsker imidlertid at understrege, at denne drøftelse ikke må vare hele vinteren, der må ret hurtigt kunne skabes klarhed. Vi erkender, at loven kom så sent til behandling i det høje landsting, at man ikke kunne få den færdigbehandlet; men mit partis vurdering af det principielle har ikke forandret sig. Det princip, at det må være de store gårde og ikke bøndergårdene, der skal afgive jord, er for os det afgørende. Kan man enes herom og finde en form, hvorunder dette sikres, ser vi gerne, at jordlovene går fra rigsdagen med størst mulig tilslutning. Det skulle gerne være sådan, at når disse jordlove er vedtaget, havde vi klaret udstykningen meget langt frem i tiden, så at den kan gå sin naturlige og rolige gang, imødekomme landbo ungdommens berettigede ønsker og skaffe fornøden tillægsjord til de for små husmandsbrug.

Jeg vil dog understrege, at der er andre felter, hvor vi ud fra vort samfundssyn finder det rigtigt at gøre en indsats, sideløbende med denne lovgivning. En kommende grundskyldslovgivning vil efter vor formening ikke alene skabe et retfærdigt skattegrundlag, men også fremme en udvikling, der gør ret og skel i tiden og mellem slægterne. Jeg minder i denne forbindelse også om det løfte, som den højtærede landbrugsminister ifølge betænkningen gav i folketingsudvalget om, at en kommission skal beskæftige sig med de godssammenslutninger, som ingen lovgivning hidtil har kunnet ramme, fordi århundredgamle testamenter til evige tider har bundet visse godser sammen for at tjene bestemte formål. Det må for os synes nærliggende udfra et samfundssyn at hævde, at disse store godser udmærket kan opfylde deres mission, selvom mange små jordbrugere driver jorden. Men det må også være denne kommissions opgave derudover at prøve, om der ikke bør gives de store godsets forpagtere og lejere ret til at blive